

אמר רב אדא בר מתנא אמר רבי: במקום גילה — שם תהא רעדתו שאך בזמן שמחה, צריך האדם להיות ביראה, כדי שלא ימשך מתווך השמחה לתענוגי העולם וישכח מבוראו, ונמצא שהיראה מביאה לידי שמחה, כי על ידה מתעללה בקיום המצוות.⁽⁶⁾

אבי הוה יתיב קמיה דרבת, חזיה דהוה קא בדוח טובא, אמר ליה אבי: hari "זגילו ברעדה" בתיב, ומשמעתו שלא יהיה אדם בשמחה יתרה, כדי שלא יראה כפורך על.

אמר ליה רבה: אנא — תפילין מנהננא. והם עדות שממשלת קומי עלי, ואף כאשר אני בשמחה יתרה, אין אני נראה כפורךulo.

רבי ירמיה הוה יתיב קמיה דרבי זירא, חזיה דהוה קא בדוח טובא, אמר ליה רבי ירמיה: hari [משלוי יד כג] "בכל עצב יהיה מותר" בתיב, ומשמעתו שאם אדם מראה את עצמו עצוב,⁽⁷⁾ הריריו מקבל שכר על

מקרא, הוא, אם תעבדו את ה' ביראה, תגילו כשיבא يوم רעדה.

7. כך פירש רשיי, ולדבריו בעת הנחת תפילין מותר לשמהו יותר מדאי. ורבינו יונה כתב שכונת רבי ירמיה הייתה, ששמחת מצוה היא ל', כי הייתה חולה מעיים ולא יכולתי להניח תפילין כמה ימים, וכעכשו שנתרפהתי, אני שמח בקיום מצות תפילין.

הרמב"ם [תפלין ד כה] כתב "כל זמן שהתפלין בראשו של אדם ועל זרוועו הוא ענו וראי שמיים ואני נמשך בשחוק ובשיכחה בטלה ואני מהרhar מחשבות רעות, והיינו שעננה רבי ירמיה שהתפלין גורמות שלא ישמה אלא מחמת מצוה, וראה אור שמחה.

שנאמר [תהילים כת ב] "השתחו ליה בחדרת קדש" אל תיקרי "בחדרת" אלא "בחדרת", שהוא עניין הכוונה ויראה.

דוחה הגمرا: וממאי איך הכוחת מקרא שהוואצטו מיידי פשוטו? והרי דילמא לעולם אימא לך, שהכוונה ל"חדרת" ממש, והיינו שצורך להתדרור בלבושו כשעומד בתפלה, כעומד לפני מלך. כי הא דרב יהודה הוה מצין [מקשṭ] נפשיה קודם התפלה, והדר מצלין.

אלא אמר רב נחמן בר יצחק: מהכא למדו שצורך לעמוד בתפלה מתווך כובד ראש:

שנאמר [תהילים ב יא] "עבדו את ה' ביראה, זגילו ברעדה". כלומר, תפלה שהיא במקום עבודה, עשו אותה ביראה.⁽⁵⁾

עוד דורשת הגمرا במשמעות פסוק זה: מאוי זגילו ברעדה, והרי "גילה" ו"רעדה" הם דבר והיפוכו?

והט"ז שם דיקק מדברי הטור והמחבר שאף הליכה נחשבת הפסק. אולם המג"א נקט שהמחבר סובר ורבינו יונה, ורוק שלא לצורך אסור לילך ממוקמו. והග"א כתוב שנאמרו בזה שני חידושים, א. כשהاملך שואל בשלומו לא יפסיק אף בדיבורו ללא הליכה. ב. כשנחש כורע על עקבו לא יפסיק, אף בהליכה ללא דיבור.

5. דש"י. ובירושלמי אמרו שתפלה עצמה נקראת "עבודה". וכן הוא בספרי [פרק עקב] "ולעבדו בכל לבבכם" — זו תפלה [ראיה תוס' ד"ה במקום].

6. ביאור רבינו יונה, ובספר העיקרים [מ"ג לג] כתוב שישmach בכך גופא שיבין שי לירא מה. ותוס' [ד"ה במקום] כתבו שפשוטו של